

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain, terveydenhuoltolain sekä korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

1488/00.04.00/2021

Kh 16.08.2021 § 323

Valmistelijat: sosiaali- ja terveysjohtaja Timo Hokkanen, sivistysjohtaja Manne Pärkö

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain, terveydenhuoltolain sekä korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Esitys liittyy sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen. Muutoksia esitetään oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (1287/2013) ja terveydenhuoltolakiin (1326/2010). Lisäksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annettuun lakiin (695/2019) siirrettäisiin luonteeltaan teknisenä muutoksena säännös terveydenhuoltolaista. Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi säännöksiä, jotka koskevat hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyötä opiskeluhuollossa. Yhteistyön varmistamiseksi hyvinvointialueen alueella tulisi toimia opiskeluhuollon yhteistyöryhmä, jonka toiminnasta säädettäisiin oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa. Lisäksi opiskeluhuollon toteutuksen suunnitelmallisuutta edistettäisiin täsmällisemmällä sääntelyllä. Myös oppilaan ja opiskelijan henkilötietojen suojaa, osallisuutta ja itsemääräämisoikeutta vahvistettaisiin opiskeluhuollon kirjaamista, rekisteröintiä ja salassapitoa koskevilla muutoksilla sekä muutoksella koskien yhteydenottoa opiskeluhuolto-palveluihin. Lähipalveluperiaate ehdotetaan ulotettavaksi soveltuvin osin kouluterveydenhuoltoon.

Hallitus antoi joulukuussa 2020 eduskunnalle esityksen hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 241/2020 vp). Kyseessä on sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskeva esitys. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu esitetään siirrettäväksi kunnilta uudelle hallintotasolle eli hyvinvointialueille. Eduskunta hyväksyi esityksen 23.6.2021. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä opiskeluhuolto-palvelut kootaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Uudistuksen jälkeen kunnan opetustoimi ja hyvinvointialue vastaavat yhdessä opiskeluhuollon kokonaisuudesta, johon sisältyy sekä yhteisöllinen että yksilökohtainen opiskeluhuolto. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat kaikki oppilaitoksissa työskentelevät henkilöt. Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäisi-

selle opiskelijalle annettavia opiskeluhuoltopalveluja eli psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa. Hallituksen esityksen HE 241/2020 vp lausuntopalautteessa tuotiin esiin, että kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö tulisi varmistaa opiskeluhuollossa. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevassa sivistysvaliokunnan lausunnossa (SiVL 5/2021 vp) tuotiin esiin tarve varmistaa kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö opiskeluhuollossa. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevaa esitystä täydentää huhtikuussa 2021 eduskunnalle annettu hallituksen esitys eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuen (HE 56/2021 vp eli niin kutsuttu Sote100). Kyseisellä esityksellä ehdotetaan luonteeltaan teknisiä muutoksia lainsäädäntöön, jotta esityksessä mainitut lait olisivat sopusoinnussa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kanssa. Sote100-esityksessä ehdotetaan, että kunta ja hyvinvointialue laatisivat omat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmat. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta säädetään lastensuojelulain (417/2007) 12 §:ssä.

Esityksen tavoitteena on varmistaa riittävä yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen välillä opiskeluhuollossa. Lisäksi ehdotetuilla muutoksilla tavoitellaan opiskeluhuollon toteutuksen suunnitelmallisuuden varmistamista. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään siihen, että opiskeluhuollon kirjaamisen, rekisterinpidon sekä salassapidon sääntely vastaisi paremmin Euroopan unionin yleistä tietosuojaa-asetusta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen hallintorakenteita. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 16 §:ää täsmennettäisiin niin, että yhteydenotto opiskeluhuoltoon laajennettaisiin koskemaan myös koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa. Yhteydenotto perustuisi ehdotettujen muutosten jälkeen selkeämmin oppilaan tai opiskelijan suostumukseen. Tämä edistäisi osaltaan oppilaan ja opiskelijan osallisuutta, henkilötietojen suojaa sekä itsemääräämisoikeutta. Tavoitteena on myös selkiinnyttää viranomaisten vastuita opiskeluhuollon ohjauksessa ja kehittämisessä. Opiskeluhuoltopalvelujen saavutettavuus pyritään lisäksi varmistamaan säätämällä lähipalveluperiaate ulotettavaksi soveltuvin osin myös kouluterveydenhuoltoon.

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään 31.8.2021.

Lisätietoja tarvittaessa antavat:

Arja Ruponen, neuvotteleva virkamies, 14 -16.7.2021 ja 9.8.2021 alkaen

Malla Hyytiäinen, asiantuntija, 14 - 20.7. ja 9.8.2021 alkaen

Riina-Maria Leskelä, erityisasiantuntija, 19.- 28.7.2021

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@stm.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus toteaa, että Loimaan kaupungilla ei ole lausuttavaa asiassa.

Päätös: Hyväksyttiin.